

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 6. novembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTRV. 129.

Kako se je v Sloveniji delniškimi družbam v preteklem desetletju godilo?

Dasi gospodarju danes križev, brig in težav na nobeni plati ne manjka, se mu vseeno izplača, ozreti se sem pa tje mimogrede v bližjo preteklost nazaj. Doseženi uspehi kakor pretrpljene škode, oboje služi lahko v vzpodbudo ali pokaže vsaj pot v bližnjo bodočnost. Takšno priložnost nam v teh dneh nudi statistika ubadanja delniških družb v Sloveniji v desetletju 1919—1928, ki jo ravno prinaša Zbornik znanstvenih razprav juridične fakultete na ljubljanski univerzi. Posnamimo iz nje par značilnih števil, navežimo nanje par misli ter pogledimo, ali in kako se je ona pravna oblika pridobitnega naprežanja, ki se imenuje delniška družba, pri nas v preteklem letu obnesla.

Kar tako po prvem vnanjem številčnem vtisu izgleda biti uspeh imeniten, presenetljiv; koncem l. 1919. posluje pri nas samo 13 delniških družb, koncem l. 1928. pa jih je 73; več kakor 560% ni napredek se v enem samem desetletju vendar ne more zahtevati, zlasti ako pomislimo, kako malo priljubljen je bil pri nas pred vojno naziv d. d. Dasi nam statistika pove, da v več kakor polovici primerov ne gre za čisto nova podjetja, temveč le za pravno preosnovo že prej obstoječih podjetij, je napredek za majhno slovensko ozemlje zmiraj še več ko zadovoljiv. Pa pri tem ni prezreti, da je politična osamosvojitev dala po vojni gospodarskemu snovanju obilo razmaha; gospodarski podružabljevalni proces se je pri nas uveljavil šele, ko ni več nobena c. kr. vlada strogo pazila, da bi se Slovencem kakšna krona z boljšim dobičkom ne obrnila. Vzrokov je bilo kajpak še cela kopa drugih, n. pr. ta, da je bilo vse gospodarstvo v mrzličnem, revolucionarnem stanju; saj je izmed novih d. d. jih nastalo kar 70 v vrtoglavem štiriletju 1920—1924, v trolethju 1926 do 1928, ko pripenja dejanska stabilizacija dinarja cene na bolj stanovitno črto, pa samo dve. Skoraj bi rekli, da tudi gospodarske perturbacije niso kar tako brez narodnogospodarskih koristi: mnogi tvegajo, ki bi se ob normalnih prilikah nikakor ne upali, nastanejo ugodne okolščine, na katere bi ob mirnih razmerah čakal zaman. Da pojde do zadnjega vse po najboljši sreči, itak ni bilo pričakovati. Tudi med setvijo del. družb je bilo nekaj plevela; šestindvajset jih je izginilo, med njimi štirje bančni zavodi s skupno glavnico 53 milij. Din. To ne pomeni seveda, da jih je pobrala vse gospodarska smrt, nekaterim so se prilike zboljšale, ko so se zadovoljile z manj svetlim imenom zadruga ali družbe z omejeno zavezo, toda likvidacije, vseeno ali konkurzne ali prostovoljne, prinašajo raje škode kakor koristi. Ako h gorenji vsoti 53 milij. Din prištejemo izgube glavnice in pa njih znižbe, se pokaže bilančna škoda 101 milij. Din. Ta vsota tudi za današnje slovenske razmere nekaj pomeni, čeprav trdijo indeksne številke, da zanj danes ne kupiš niti toliko, kakor pred vojno za 7 milij. kron. Kakor že tolikokrat, smo plačali torej zopet učnino; danes ni časa pomodrovati, ali je bila prevelika ali »primer-na«, zastoj na vseeno ni, kajti odkar so likvidirale prekrhko zasnovane in skorajda preliberalno upravljane družbe, je prišlo nekaj več opreznosti v snovanje, krediti se nič več ne vsiljujejo, čisto narobe, podjetja se jih, dejal bi, boje. Kajpak da je ravno tako nezdravo, ako se, kakor ravno v zadnjih par letih v Franciji, Nizozemski, Švici — denarna sredstva pri bankah kopičijo in ne najdejo zadovoljivega posla; pa nezaposle-

nost kreditov je zmiraj še boljša kakor delavska nezaposlenost, ki bi lahko nastala, ako bi se s ceninimi krediti zasnovana ali razširjena podjetja naenkrat znašla pred zaprtimi ali izčrpanimi odjemaljši.

Vse statistike o deln. družbah paradi- rajo z navajanjem glavnice; nekoč so te številke nekaj pomenile in pomenijo v nekaterih deželah še zmiraj precej. V deželah, v katerih se je, kakor pri nas, valutni tečaj tako dolgo in hudo spod- tikal, imajo takšne številke skoraj bolj aritmetično kakor spoznavno vrednost. Glavnična vsota naših družb znaša kon- cem l. 1928. okroglo 525 milij. Din, pa ta številka ne more povedati bogzna kaj, kajti v njih je mnogo sledov infla- cijske krize, valorizacijske politike, raz- nih odpisov in naknadnih zvišanj. Celo takšen slučaj se je prigodil, da je neko manjše podjetje v bilanci mehanično se- štelu avstrijske krone, madžarske krone ter boljševiski denar, ko so tečajji šli že daleč vsaksebi, ter tako dobljeno vsoto brez nadaljnega krstilo z dinarji. Ome- njena vsota bi bila malo večja, če bi statistika bila upoštevala še elektrarno Falo in Meziške rudnike, t. j. družbe, ki nimajo statutarnega sedeža na sloven- skem ozemlju.

Rednih in azijskih rezerv izkazujejo naše družbe samo 107 milij. Din, tiste, ki jih ne izkazujejo, ki so torej »Tihe«, bo kaj težko oceniti. Takih družb, ki imajo prav solidne tihe rezerve, pri nas veli- ko ne bo, morda kakšen bančni zavod pa par starejših podjetij; nekatere izkazu- jejo poslopja, zemljišča, hotelske in ti- skarniške stavbe i. pod., ki so med brati vredne težke milijone, z zneski, za ka- tere ne kupiš poštene vile v ljubljans- kem predmestju, včasih niti ne družin- ske hišice. Nekaj »tihih« so privabile deflacijske in podobne krize na dan, da se pokrijejo z njimi izgube. Mimogrede bodi rečeno, da bi snovalcem in kodifi- katorjem novega zakona o delniškem

Naša lesna trgovina.

Les tvori v našem narodnem gospodarstvu zelo važno postojanko in je poleg agrarnih produktov oni faktor, ki je stalno in vsa povojna leta najbolj pripomogel k aktivnosti odnosno vsaj k zboljšanju naše trgovinske bilance.

Večina našega celotnega izvoza je usmerjena v sosedne države in tako tudi večina izvoza našega lesa. Najboljši kupec, pa tudi posredovalec, za naš les je bila v vseh povojnih letih Italija, dobri kupci pa Ogrska, Avstrija, Nemčija in v poslednjih letih tudi Anglija.

Iz statističnih podatkov prejšnjih let sledi, da je naša lesna trgovina tako kvantitativno kakor po vrednosti stalno napredovala.

Toda tudi lesna trgovina se bori z velikimi težkočami in najrazličnejšimi ovirami, katerih vzrok moramo iskati deloma doma, deloma pa segajo preko mej naše države.

V letošnjem letu je zašla naša lesna trgovina v težko krizo. Vzroki nevšečne situacije so zmanjšane povpraševanja po lesu, ostra inozemska konkurenca, zlasti pa tudi ruski dumping ter razne prometne in tarifne politične ovire.

Situacija v lesni trgovini je postala tako kritična, da je na iniciativo neka- terih gremijev pričela Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani po- drobneje proučavati položaj te naše najvažnejše izvozne stroke in je sklicala za četrtek 13. novembra t. l. ob 2. uri

pravu bilo svetovati, naj tihih rezerv ne prijemajo trdo: izkustva preteklega de- setletja so prinesla nekaj tipičnih doka- zov o tem, da so tihe rezerve druga in pogostoma zadnja obrambna črta, na ka- teri se more podjetje poslednjikrat kriz- nim nastopom postaviti v bran; tudi fis- kusu ni treba, da bi ob odkritju tihih rezerv postajal nervozen, ker mu po- sredno tako nič ne more uiti: v eni ali drugi obliki pride prej ali slej itak avto- matično in brez zamere do svoje pravice.

Kar se rezerv tiče, tudi senčnate plati ni zamolčati: statistika beleži, da 18 družb kljub večletnemu poslovanju ni- ma sploh pare redne rezerve, t. j. izka- zane redne rezerve, in da izkazuje na- dajnjih 19 družb le rezerve v skupni vsoti 535.000 Din, t. j. po 28.000 Din. Sedemtrideset družb, t. j. polovica, je torej z rezervami bolj slabo založenih. Ta okolnost priča kaj zgovorno o tem, kako težko je snovanje in ohranjanje na ozkem slovenskem ozemlju, in koliko let mora preteči, predno čuti mlado pod- jetje, če ni izza početka z lastnim kapi- talom dobro preskrbljeno, trdna tla pod seboj. In še nekaj: pri nas se mora pod- jetnik-začetnik zanesti edinole na lastno znanje in lastne moče, javnost, vseeno ali oficijelna ali neoficijelna, pride s svojo naklonjenostjo šele, ko se uspehi ne da- jo več utajiti. Saj je stara resnica, da pri nas ni navada, iti v pridobitnemu prizadevanju drug drugemu sosedsko in solidarno na roko, prav narobe je res, pa tega nam ni treba posebej dokazovati. Začetniško podjetje mora računati z iz- gubami, ki prihajajo iz nestrokovnega ravnanja s surovinami in stroji, iz iska- nja odjemaljših in grajenja komercialne- ga aparata itd., povrh pa še z nevoščlji- vostjo in nagajanjem drugih, ki ne pre- nesejo tujih uspehov. Radi tega se je prej čuditi, ako sploh pride kakšno mla- do podjetje že v prvih letih h kakšni rezervi, ko ni iz česa takšno nabrati. Družb, ki izkazujejo rezerve vsaj po preko 100.000 Din, je 22, nad 1 milijon dinarjev jih ima 12, pa le dve sta, ki jih imata po nad 10 milijonov.

(Konec prihodnjic.)

popoldne v malo dvorano Celjskega do- ma v Celju anketo, na kateri se bo raz- pravljalo o kritični situaciji lesne trgo- vine in sklepalo o širokopotezni akci- ji, ki naj se podvzame za zboljšanje situ- acije.

Ker bo anketa za vso lesno trgovino Dravske banovine zelo važna, se vabijo vsi lesni trgovci Dravske banovine, da se je udeležijo.

ZUNANJA TRGOVINA JUGOSLAVIJE JAN.—SEPT. 1930.

Dnevniko so podatke o zunanji trgo- vini Jugoslavije v mesecih januar—sep- tember že priobčili. Povedali bomo sa- mo najvažnejše. Septemski izvoz je s 559-37 milijoni dinarjev padel proti lanskemu septembru za več kot 22 od- stotkov. Padeč zadene predvsem les in pšenico. Izvoz pšenice je padel od 62-5 na 20-7 mil. dinarjev, izvoz lesa od 124 na 75 mil. dinarjev. Uvoz septembra je izkazan s 649-25 milj. Din, kar je ne- koliko manj kot v lanskem septembru s 656-63 milj. Din.

Izvoz prvih devetih mesecev je s svo- jimi 5 milijardami Din zaostal za lan- skim izvozom za 333 milijonov Din ali za 6-23%, uvoz je pa znašal 5270 mljo- nov Din proti lanskim 5620 milj. Din.

Vsega skupaj je izkazan v prvih treh četrtletjih deficit trgovske bilance z 271-7 milj. Din.

Milivoje Savič:

Osnove za gospodarski program.

Priloga.
Priprava mladine za praktično šolanje in izpopolnjevanje v gospodarskih poslih v inozemstvu, da bi tako dobili spretno domače ljudi za vodstvo poslov in uprave podjetij.

Ce hočemo dobiti v poslu teoretično in praktično izurjene voditelje poedinih gran industrijske, obrtne in poljedelske proizvodnje ter voditelje za način trgo- vanja s poedinimi izvoznimi predmeti, je potrebno sledeče:

1. Treba je poslati pomočnike, ki so odlično dovršili večerno obrtno šolo ali mojstrske kurse, v inozemstvo, da bi se tam praktično in teoretično izučili v redkih in nam potrebnih obrtih (kakor torbarje, elektromehaničarje, graverje itd.); povrniti bi jim bilo treba potne stroške za tja in nazaj in dati jim tri- mesečno vzdrževanje, dokler ne najde- jo zaposlenja, preskrbelo bi se jim do- voljenje, da bi jih sprejeli v kraju na- membe in našlo bi se jim zaposlitev s pomočjo naših konzulatov;

2. Da bi se specialno izučili v kaki stroki gotove obrti, bi bilo treba po- slati v inozemstvo mlajše mojstre, ki se odlikujejo po svojem delu. Tudi njim bi bilo treba povrniti potne stroške, več- mesečno vzdrževanje, preskrbeti dovo- ljenje za prihod v tujo državo ter, da smejo tam delati, in najti jim mesto, kjer bi jim bilo mogoče se izpolniti.

3. Zlasti nadarjenejšje tvorniške de- lavce ali izšolane dijake naših obrtnih in industrijskih šol, da bi se izpopolnili tako, da bi bili sposobni za obratovodje, kakor prelece za predenje, tkalce, mon- terje za stroje za slaganje, livarje (za aluminijum, nikelj, fino jeklo i. dr.), čipkarje, vrvarje, upravljaje za stroje za papir, izdelovatelje mila, kuharje sladkorja v sladkornih tovarnah, tek- stilne monterje, monterje gospodarskih strojev itd. Poslati bi jih bilo najprej v inozemske tvornice, a potem, ko bi se naučili tudi tujega jezika, bi pohajali tudi večerne in dnevne šole; povrniti bi bilo treba tudi njim potne stroške, večmesečno vzdrževanje, a v slučaju, da bi obiskovali šolo, tudi šolnino in me- sečno podporo.

4. Da bi dobili upravitelje oddelkov in direktorje tvornic, bi bilo treba pri- praviti odlične strojne in kemične inže- nerje, ki so končali študije na naših ali tujih univerzah, da bi stopili v prakso kot volonterji pri inozemskih tvornicah ali v specialne šole, da bi se tam izpo- polnili v posameznih poslih in priučili jezika države, v kateri bivajo; vzdrže- vanje bi trajalo eno leto z obvezno, da si morajo poiskati sebi primerno službo ter da morajo ostati več let v inozem- stvu. V slučaju potrebe bi bilo treba plačati tuji državi, kolikor ta zahteva za praktično izučenje našega človeka v po- slu samem.

5. Da bi dobili domače strokovnjake za metalurgijo, keramično, papirno, ko- žarsko, tekstilno in druge industrije, je treba izpopolniti v poedinih teoretično- praktičnih šolah v inozemstvu dijake (ki so napravili malo ali veliko maturo ali srednje-tehnično šolo), dalje vzdrže- vati nadarjenejšje delavce ali pomočni- ke, da po končani šoli dobe zaposlenje v tuji proizvodnji, dokler se popolnoma ne priučijo poslu.

6. Zbrati za praktično šolanje v polje- delstvu nadarjenejšje kmetske mladeniče ali izšolane dijake poljedelskih šol in jih poslati kot poljedelske vajence pri kmetih-poljedelcih in veleposestni- kih na Češko, Avstrijo, in Francijo ter najti jim mesto v kraju, ki odgovarja

klimi in načinu gospodarstva njegovega kraja. Gledati je na to, da se naši specialisti izučijo: sadjarstva in sljivarstva v Kaliforniji; gojitve limon in pomaranč v Palestini in Italiji; gojitve bombaža v Smirni, Egiptu in Severni Ameriki; vrtnarstva v Znojmu in Erfurtu ter okolici Pariza; sirarstva v Franciji in Švici; gojitve cikorijske v Belgiji in Češki; gojitve paprike v Španiji.

7. Da bi imeli specialiste za trgovino za izvoz naših predmetov, je treba poslati absolvirane dijake naših trgovskih šol, predpostavljajoč, da znajo jezik dotične države, v praksi v inozemstvo in sicer za ono panogo trgovine, v kateri se hočejo izučiti; najprej bi jih bilo treba poslati k našim častnim konzulatom in nato k upravi živinskega trga na Dunaj, Prago, Pariz ali London; dati predstavnikom naših lesnih tvrdk (kakor Našica, Gutman itd.) potne stroške ter vzdrževanje za leto dni pod obvezo, da je vsak dolžan, da se še par let nato sam vzdržuje. Za to pa bi bilo potrebno, da bi se izdalo dovoljenje in pomoč

vlad onih držav, kjer naj bi se ljudje izpopolnjevali, a zlasti je treba izdelati specialne konvencije s Češko, kamor bi se jih napotilo največje število; prav tako je treba izdelati specialne konvencije s Francijo in Avstrijo. Za vse to pa bi bilo treba otvoriti znatne budžetske kredite, da bi lahko sistematski započeli delati na ustvarjanju naših mladih strokovnjakov, ki ne bi prav nič zaostajali za tujci in v koje bi naš kapital lahko imel zaupanje.

Da bi pa pri tem imeli res kaj uspeha, bi bilo treba zelo pritiskati na naša podjetja, a zlasti na tuja v naši državi, da bi ta morala na vsa začetna mesta za mlade ljudi nastavljeni samo naše državljane, ki govorijo državni jezik; to naj bi veljalo tudi za višja mesta, v kolikor je seveda na razpolago naših državljanov. Samo izjemoma, v kolikor bi podjetje dokazalo, da ni najti za gotovo mesto sposobnih domačih ljudi, bi lahko zaposlilo tudi tujce; dovoljenje za zaposlitev tujcev bi moral dati Sekretariat sveta zemeljske odbrane.

Izvoz našega govejega mesa v Nemčijo.

Zbornica za TOI je dobila od našega generalnega konzulata v Düsseldorfu (Nemčija) poročilo o možnosti uvoza svežega govejega mesa iz naše države v Nemčijo; iz tega poročila posnemamo sledeče:

V Rensko-Westfalski provinci obstoja danes veliko povpraševanje po mesu, kateremu ne more nikakor zadosti domači trg. Radi tega se meso uvaža iz inozemstva. V dobi januar-september t. l., t. j. v dobi, ko je bil uvoz mesa tri in pol krat manjši od uvoza v l. 1925., je Nemčija uvozila 84.582 q svežega govejega mesa v vrednosti 10.5 milijonov mark, a zmrznjenega govejega mesa 6.759 q, kar predstavlja vrednost 732.000 mark.

Sledeča tabela prikazuje, kako se je kretal uvoz govejega mesa (svežega in zmrznjenega) v Nemčijo v dobi 1925. do 1930. leta za mesece januar-september:

a) Sveže goveje meso:			
	1925	1926	1927
Celokupen uvoz			
v q	303.135	237.197	157.689
Vrednost v RM	35.135	29.505	20.342
Danska	201.029	137.913	14.500
Holandska	69.682	51.630	112.070
Belgija	10.542	39.469	20.156
Litva	4.981	1.199	1.652
Avstrija	3.944	2.351	1.736
Čehoslovaška	—	—	—
	1928	1929	1930
Celokupen uvoz			
v q	155.177	140.696	84.582
Vrednost v RM	20.220	16.898	10.527
Danska	20.191	33.448	35.992
Holandska	89.178	89.482	38.177
Belgija	23.416	8.227	658
Litva	2.514	5.933	7.130
Avstrija	1.332	1.184	1.106
Čehoslovaška	—	566	432
b) Zmrznjeno meso (Rindfleisch gefroren):			
	1925	1926	1927
Celokupen uvoz			
v q	18.953	16.017	13.799
Vrednost v RM	1.334	1.504	1.328
iz Argentine	13.739	11.569	12.258
iz U. S. A.	4.534	2.736	975
	1928	1929	1930
Celokupen uvoz			
v q	7.907	8.320	6.759
Vrednost v RM	715	903	732
iz Argentine	6.579	6.795	5.516
iz U. S. A.	—	—	—

Iz pričujoče tabele je razvidno, da uvoz govejega mesa v Nemčijo stalno pada. Temu je vzrok to, da so nemški agrarci uvedli kampanjo proti uvozu inozemskega mesa, a zlasti močno je uplival novi agrarni zakon, ki je uvedel visoko uvozno carino na meso, t. j. 45— RM za 100 kg svežega mesa in 66— RM za osoljeno goveje meso.

Edino uvoz iz Litve je v tej dobi narastel, medtem ko je uvoz mesa iz ostalih držav padel, za nekatere celo do 10 kratne prvotne količine.

Uvaža pa se ali meso v svežem stanju — iz Danske, ali zmrznjeno — iz Argentine, ki je zlasti kvalitativno izredno dobro. Uvoz iz Argentine je tudi kontingentiran, proti čemur so se pa dvignili pruski agrarci in kakor poroča kr. gen. konzulat v Düsseldorfu, bo bržkone ta kontingent tudi ukinjen.

Cene se ravna po ponudbi in povpraševanju, enotnih ni, ker se skoro vsa kupčija vrši potom komisijonarjev. Izjemo v tem oziru tvori tvrdka Ruwa-Fleischwerke v Ratingenu, ki kupuje samo za gotov denar. Obračun se navadno izvrši takoj po predaji po odbitku provizije za komisijonarja.

Transportni stroški se ravna po dobi, v kateri se uvaža, in to radi tega, ker je treba poleti več ledu kakor po zimi. Zato je najbolje, da bi se uvažalo čim več mesa pozimi ali pa kadar je sicer hladno vreme. Z ozirom na to variirajo stroški za transport od meje do kraja namembe med 26.5—27 fenigov za funt mesa.

Po mnenju našega goriomenjenega konzulata in po mnenju tamošnjih uvoznih družb bi bil uvoz govejega mesa iz naše države z ozirom na goriomenjene pogoje povoljen in to zlasti iz razloga, ker do sedaj niso poznali govejega mesa iz naše države na nemških trgih.

Kakor poroča Ruwa-Fleischwerke v Ratingenu, bi bil uvoz govejega mesa iz naše države mogoč — kljub temu, da si je sedaj osvojila trg Danske — ako bi se uvažalo goveje meso prvovrstne kvalitete in po ceni, ki bi mogla konkurirati cenam danskega mesa.

Pri kalkulaciji je paziti na transportne stroške od nas do kraja namembe v Westfalski. Od naše meje do Ratingena znašajo transportni stroški okoli 12 fenigov za funt. Razen tega je treba še prišteti stroške za led in hladilnik, ki znašajo približno 1—1.5 fenigov za funt.

Carina za sveže goveje meso znaša 45 RM za 100 kg, medtem ko znaša carina za osoljeno meso 60 RM za 100 kg. Z ozirom na to visoko carino bi uvoz osoljenega mesa iz naše države skoroda ne prišel v poštev. Osoljeno meso brez kosti, franko Ratingen, se plačuje po 74 fenigov za funt. Pri tem pa se razume le tako meso, ki je sposobno za fabricacijo klobas.

Upati je, da bo Zavod za pospeševanje zunanje trgovine ukrenil vse potrebno, da se natančno prouče vsi pogoji in da se tako po možnosti otvori nov trg za naše goveje meso.

Naš konzulat iz Düsseldorfa navaja posebej še nekatere tvrdke iz okraja Wupperthal-Remscheid, koje pridejo v poštev za uvoz svežega govejega mesa: Carl Magersuppe, Wuppertal-Elberfeld, Ronsdorferstrasse 23. — Adolf Herbst, Wuppertal-Elberfeld, W., Rathenastr. 2. — Grosshandels-Gesellschaft in Lebensmitteln m. b. H., Wuppertal-Elberfeld, Schlacht- und Viehhof. — Paul Timmer, Wuppertal-Barmen, Schlachthof. — Emil Leuchter, Wuppertal-Barmen, Huldstrasse 44.

VAŽNA SPREMENBA PREDPISOV ZA DIMNIKARSKO OBRT.

Minister za trgovino in industrijo je dopolnil čl. 7 pravilnika za opravljanje dimnikarske obrti iz leta 1926. z novim odstavkom, ki se doda na koncu čl. 7 in se glasi:

Ometanje štedilnikov in peči v zasebnih stanovanjih se bo vršilo samo tedaj, kadar lastniki zahtevajo.

NOV TRGOVSKI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO IN POLJSKO.

Pravkar je stopil v veljavo dopolnilni protokol od 31. avgusta 1930 k trgovski pogodbi med Jugoslavijo in Poljsko. S tem protokolom dovoli Poljska uvoz nekaterih blagovnih vrst iz Jugoslavije, kojih import v Poljsko je drugače prepovedan, in sicer v določenih kontingentih: 1500 ton pšenične moke, 1000 ton svežih jabolk, 300 ton sliv, hrušk, črešenj, aprikoz, breskev in melon, 1000 ton svežega grozdja, 300 ton posušenih jabolk, hrušk, breskev, aprikoz in višenj, 8000 ton posušenih sliv, 800 ton orehov, 200 ton sočivnih konserv in ribjih pastet, 1200 ton slivovice, 10 ton marmaraska, 5000 ton vina, 500 ton ribjih konserv, 50 ton preprog. Poljska uvozna carina za jugoslov. posušene slive od 75 kg naprej se zniža na 20 zlotov za 100 kg. Na drugi strani je znižala Jugoslavija uvozno carino na poljski očiščeni parafin na 15 zlatih Din za 100 kg ter se je obenem obvezala, da bo namepravane spremembe v določbah o uvozu poljskega črnega premoga sporočila poljski vladi šest mesecev prej.

Ponudbe, povpraševanja

Zastopništvo za prodajo lesa. Tvrdka Hans Meinecke, Berlin SW 61, Grossbeerstrasse 75, se zanima za prevzem zastopništva naših izvoznikov lesa vseh vrst. Ponudbo je poslati tvrdki neposredno.

Ivan M. Madun, Skoplje, Mokranjeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Iz industrijskih krogov. Na zadnji seji širšega odbora Zveze industrijcev v Ljubljani se je nanovo izvolil za mariborsko skupino te Zveze za predsednika g. Anton Krejči, ravnatelj v Rušah, za podpredsednika pa g. ing. Oskar Dračar, industrijalec v Mariboru.

VAŽNE IZPREMEMBE V UPRAVI TRBOVELJSKE PREMOGOKOPNE DRUŽBE.

Na seji upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe, ki se je vršila dne 4. t. m., je podal svojo demisijo g. Adolf Minh kot predsednik družbe. Ker je Minh izjavil, da je njegova odločitev nepreklicna, je upravni svet vzel demisijo z vsestranskim obžalovanjem na znanje, se obenem zahvalil za njegovo neprecenljivo delo v dobrobit družbe in je pri tem z zadovoljstvom ugotovil, da lahko tudi v bodoče računa na njegovo sodelovanje v upravnem svetu.

V tej seji je bil nadalje kooptiran v upravni svet g. Andre Luquet, častni guverner Banque de France, predsednik Credit Mobilier français in podpredsednik Banque des Pays de l'Europe Centrale, ki je bil obenem izvoljen za predsednika.

IZVOZ SLAME V FRANCIJO.

Trgovske zbornice poročajo, da obstoja na trgu v Bordeaux veliko povpraševanje po pšenični slami. Slama se more poslati v snopih vsake teže in mora biti zvezana s slamnatimi vrvmi, zato da se pri rezanju slame ne zadene na žico, ki bi mogla poškodovati slamoreznice. Francoska uvozna carina na slamo je 7.50 frankov za 100 kg.

VAŽNO OPOZORILO ZA IZVOZNIKE OREHOV.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja naše izvoznike svežih orehov, ki reflektirajo na tržišča v Berlinu in Nemčiji, da pošljejo zainteresiranim tvrdkam čim prej svoje vzorce, ker se mora pošiljanje teh orehov čez nemške meje končati do srede novembra.

ZNIZANJE GOVORILNIH PRISTOJBIN V PROMETU Z NEMŠKO.

Po odloku ministrstva pošte in brzojava br. 56.588 od 25. sept. t. l. so bile od 1. okt. t. l. naprej znižane vse govorilne pristojbine v telefonskem prometu z Nemčijo, ki se vrši neposredno preko Avstrije (po vodih Ljubljana—Dunaj ali Maribor—Graz) za 1.05 zl. fr. ali 11.55 dinarjev.

Po svetu

»Sipak« ostane v Sarajevu. V prvih devetih mesecih t. l. je eksportirala družba več kot 100.000 m³ lesa proti 90.000 m³ v istih lanskim mesecih.

Lloyd Sabauda je v Českoslovaški dobil dovoljenje za obratno poslovanje.

Velika stavbna tvrdka Coni v Milanu je postala insolventna z deficitom treh milijonov lir.

Bata gradi v Temišvaru v Romuniji podružnico, ki bo zaposlila 6000 do 7000 delavcev.

Za eksport kavčuka v Francijo je obljubila indokineška vlada premijo 4 fr. za 1 kg, z veljavnostjo od 1. junija t. l.

Kubanska vlada se pogaja z newyorškim bančnim konsorcijem o posojilu 300 mil. dolarjev.

Janjevo Mines Ltd. v Londonu je razpustilo svojo podružnico v Beogradu.

Za skorajšnje standardiziranje jajec, ki so namenjene za eksport, se vršijo priprave v živinorejskem oddelku poljedelskega ministrstva.

Philips napoveduje manjšo dividendo kot je bila lani; promet je bil letos sicer večji, a prodajne cene so padle.

Českoslovaške tovarne čevljev označajo dotok naročil kot nezadovoljiv.

Uvozno carino na blago iz umetne svile hoče zvišati britanska vlada za 25 odstotkov.

Za obnovo Kitajske vodi Kitajska vlada z Ameriko pogajanja o posojilu 360 milijonov dolarjev.

Ford namerava po zgraditvi tovarne v Kölnu zgraditi tudi tovarno v Parizu.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal po zadnjem bančnem izkazu 881 milijonov šilingov; kritje mu je bilo 84.9 odstotno.

Brezposelnost v Angliji je z 2.191.000 osebami za 985.000 večja kot je bila lani ob istem času.

V Opelovih tovarnah v Nemčiji se je pričelo delo zopet v polnem obsegu.

Angleži bodo prodali v Rusijo za 5 milijonov funtov tekstilnih strojev. Vlada je nakupna pogajanja podpirala.

Mednarodna zveza surovega jekla bo podaljšana do konca tekočega leta in bo njena produkcijska znižana za 25 odstotkov.

V gospodarskem položaju Amerike se po mnenju opazovalne komisije javlja jo znaki stabiliziranja.

Belgijski sindikat valjane žice je cene zopet znižal, in sicer od 925 frankov za tono na 887.50 frankov.

1400 milijonov dolarjev bo štela nova velika bančna fuzija v Ameriki, sestojča iz štirih bank. Ime ji bo »Manufacturers Trust Co.«.

Kritje bankovcev Poljske banke je po zadnjem izkazu banke ca 56 odstotno.

Kriza v poljski industriji džute se je še bolj poostila in pričakujejo zopetne omejitve v obratih.

Klčeknerjevo podjetje bo iz čistega dobička 6.8 mil. mark razdelilo 6 odstotno dividendo (lani 8.1 mil. in 7 odstot.).

Znana francoska kovinska družba Penaroya, ki deluje tudi v Jugoslaviji, je zvišala svojo glavnico od 156.25 na 309.5 milijonov frankov.

Srednjenemški sindikat rjavega premoga je v okviru na splošno znižanje nabavnih stroškov in cen usmerjenega programa državne vlade cene znižal.

V Švico pobegli nemški kapital se je pričel vračati in pričakujejo v bodočih tednih še nadaljnega njegovega odtoka iz Švice.

Stabilizacija pesete je stopila v odločilen stadij, in beremo, da jo hočejo stabilizirati v razmerju med 40 in 42 do 1 funta.

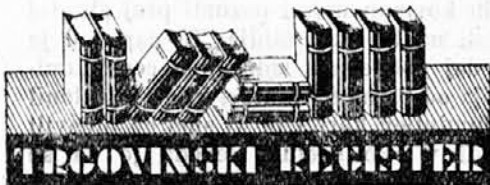
Italija hoče kriti letos svojo pšenično potrebo v Rumuniji in je uvedla v ta namen ofertno postopanje. Rumuni upajo tudi na izvoz koroze v Italijo.

Rumunska petrolejska konvencija, ki se tiče omejitve produkcije, se ni zadoštila obnesla, in jo je n. pr. družba Steana Romana od 1. decembra dalje že odpovedala.

Tobačne tovarne v Latviji hoče kupiti Amsterdamska banka, ki spada k skupini Danat-banke, in hoče proti dovolitvi tobačnega monopola preskrbeti latvijski vladi posojilo 200 milijonov dolarjev.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev za Ljubljano in okolico, Zveza trgovskih gremijev za Dravsko banovino in trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani so se preselili iz dosedanjih prostorov, Beethovnova ulica, v palačo »Trgovskega doma«, Gregorčičeva ulica. Telefonska številka 2927.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

708. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: Henrik Kenda.

Izbrise se mladoletnost pri družabniku Kenda Ivanu ter pravica Kenda Irma, da ga zastopa in podpisuje v njegovem imenu. Družabnik Kenda Ivan bo zastopal in podpisoval tvrdko samostojno pod natisnjanim ali pisanim besedilom tvrdke s svojim osebnim podpisom.

709. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: Kranjska hranilnica.

Izbrise se član upravnega sveta Finžgar Fran S.

Vpiše se član upravnega sveta Demšar Anton, župnik v Zasipu.

710. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 18. oktobra 1930.
Besedilo: Ljubljanska kreditna banka.

V smislu sklepa XXX. rednega občnega zbora delničarjev z dne 22. marca 1930, sklepa upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke na 151. seji z dne 19. avgusta 1930, se spremene §§ 1., 2., 10., točka 3, 30, 33, in 36 bančnih pravil. Te spremembe so bile odobrene z odlokom kr. ban. uprave Dravske banovine v Ljubljani, VIII. št. 3201, odnosno 3201/1, z dne 30. maja 1930, oziroma 31. avgusta 1930.

Prilagodi se italijansko besedilo tvrdke uradnemu nazivu sedeža Ljubljana ter se glasi odslej: »Banca di credito di Ljubljana«.

Točka 3. pravil glede delokroga banke se glasi sedaj:

3. Nakupovanje in prodaja vrednostnih papirjev, deviz, novcev, kovin, drugega blaga in surovin vseh vrst in terjatev ter posojevanje na vse te reči, terjatve in na nepremičnine za lasten, kakor tudi za tuj račun, a z izključenjem pravih poslov hipoteknih bank.

Firmo družbe podpisujeta pod besede Ljubljanska kreditna banka (v cirilici ali latinici), ali Banque de crédit de Ljubljana, ali Laibacher Kreditbank, ali Banca di credito di Ljubljana, ali Credit Bank of Ljubljana, ki so od kogarkoli pisane ali s štampiljo odtisnjene, dva člana upravnega sveta, ali en član upravnega sveta in en ravnatelj, odnosno en namestnik ravnatelja odnosno en namestnik ravnatelja odnosno en prokurist ali pa en ravnatelj in en namestnik ravnatelja, odnosno en prokurist.

Ravnatelji in uradniki, ki so pooblašteni k sopodpisovanju, morajo pristaviti pred svoje ime črki p. p. (per procura).

Vse podružnice zadevajoče pravno-obvezne izjave se morajo opremiti s podpisom centrale po § 30. teh pravil ali pa s trgovskosodno protokolarano firmo podružnice in s podpisom enega člana predstojništva ter dirigenta, odnosno njegovega namestnika, odnosno prokurista podružnice ali pa s podpisom dirigenta in njegovega namestnika, odnosno prokurista podružnice, odnosno drugega uradnika, katerega upravni svet v to pooblasti.

Izbrise se član upravnega sveta Antić Makso, generalni ravnatelj Jugoslovanske udružene banke d. d. v Zagrebu. Vpiše se član upravnega sveta Knez Aleksander, veletržec v Ljubljani.

Konkurzi in prisilne poravnave.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec oktober 1930. sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi:

V dravski banovini 5 (2), Savski 7 (7), Primorski — (5), Drinski 4 (8), Zetski — (2), Dunavski 6 (12), Moravski 3 (11), Vardarski 4 (12), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (8).

2. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 1, Savski 9, Drinski 1, Dunavski 7, Vardarski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 2.

3. Odpravljeni konkurzi:

V Dravski banovini 6 (2), Savski 2 (6), Vrbaski — (1), Primorski 1 (1), Drinski 7 (13), Zetski 1 (—), Dunavski 6 (13), Moravski 17 (12), Vardarski 8 (8), Beograd, Zemun, Pančevo 5 (4).

4. Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 3, Savski 2, Primorski 1, Drinski 2, Dunavski 2, Beograd, Zemun, Pančevo 2.

Sadni izbor za ptujski okraj.

Anketa za določitev sadnih vrst v ptujske mokraju se je vršila v nedeljo 26. oktobra dopoldne v gostilni Brenčič. Kr. bansko upravo je zastopal gospod ing. Ferlic, okr. načelstvo kmet. referent g. Zupanc Josip, ki je obenem tudi vodil zborovanje, mesto Ptuj je zastopal g. župan Brenčič Miha. Po svojih odposlancih so se ankete udeležile štiri sadjarske podružnice, po odbornikih več občin. Prisostvovala sta tudi drevničarja g. Kupčič Anton iz Ptujске gore in g. Horvat Fr. iz Muretine.

Po pomenu zborovanja omenja kmet. referent g. Zupanc v zvezi z izkušnjami drevničarjev sadne sorte, ki bi bile prikladne za ptujski okraj. — Iz besed g. ing. Ferlica je bilo razvidno, da priporočata država in banska uprava le izbrane sorte najboljših vrst in to z ozirom na konkurenco in gmotno izboljšanje posameznikov; vršila se bo tudi stroga kontrola v smislu zakonov in uredb. — Tajnik ptujske sadjarske podružnice g. Ljud. Sagadin je dalje na podlagi slik predlagal sadni izbor, ki bi v ožjem oziru prišel v poštev. O predlogu se je vršila daljša debata, katere rezultat je bilo soglasno sprejetje tajnikovega predloga. Spričo različnega terena v vinorodnem okolišju Slovenskih goric in Haloz in v polju se mestoma določijo različne sorte v teh dveh okolišjih.

Jabolka: za vse kraje in lege: 1. poletna sorta: Charlamovsky; 2. jesenska sorta: pisani kardinal in za Dravsko polje še prinčevo jabolko; 3. zimska sorta: kanadska, kjer pa radi prevlažnih tal ne uspeva, naj se goji boskopski kosmač, Baumanova reneta in porenjski krivopecelj. Postranske sorte: mošancelj in ontario za precepljenje na poskušnjo.

Hruške (po navedbi g. kmet. referenta): klapovka, amanliška, avranška in pastorovka, od moštnice in koroška moštnica.

Slive: zelena renklota, Kirkerjeva in domača češplja.

Črešnje: dunajka, hedelfinska in debela črna hrustavka.

Višnje: lotovka in esheimerca.

Orehi: tenkolupinasti in lambertovi lesniki.

Kostanj: debele sorte in t. zv. kvaterniki.

Marelice: ogrska boljša in rana bređa. Med breskvami, za katere je ptujski pas zelo prikladen, se priporoča: amzdenova, aleksandrova in magdalena.

Podani sadni izbor je bil soglasno sprejet. G. ing. Ferlic še predlaga, naj se predlagane vrste goje tako, da na glavne sorte odpade 80%, na postranske pa 20 odstotkov vseh sort.

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

V minulem tednu je bilo devizno tržišče še vedno živahno ter je zaključilo z znatnim prometom Din 19,894.534.08, tedaj napram prometu predzadnjega tedna (23 milij. Din) in v očigled užitimu le z malenkostnim nazadovanjem.

S tem je v oktobru dosežen skupni mesečni promet od preko 105 milijonov dinarjev, torej na ljubljanski borzi doslej sploh navsiže izkazani devizni promet v posameznih mesecih. Seveda je pripisati izredno močan promet največ porastu zaključkov v devizi Newyork, katerega je bilo tekom oktobra zaključčenega za 25 milijonov dinarjev, tedaj škora za eno četrtino od celomesečnega prometa. Zanimivo je pri tem, da je od tega dala Narodna banka nič manje kot za 21 milij. Din Newyorka, dočim odpade na zaključke v privatnem blagu le 4 milij. Din, tedaj v očitnem nasprotju s prometom v dosedanjih mesecih, ko so prevladovali zaključki, perfekturni z razpoložljivim privatnim blagom. Očividno pa se je v oktobru nabavilo radi tega toliko Newyorka, ker se je tudi pri nas nakupilo izredno veliko Blairovega posojila radi njegovih nizkih tečajev.

Od skupnega deviznega prometa v prošlem tednu odpade na Narodno banko nekaj nad eno petino, t. j. komaj 3.785 milij. Din, od česar je največ zaključkov v devizi Dunaj (1.266 milij. dinarjev), dokaj manje pa Praga, Londona in Newyorka, medtem ko je tokrat omogočila privatna ponudba gros zaključkov v Londonu (5.077 milij. Din), Pragi (3.353 milij. Din), Trstu (3.028 milij. Din), Curihu (2.237 milij. Din) in deloma v Newyorku (1.455 milij. Din).

Kretanje prometa na poedinih borznih dnevih zadnjega tedna je razvidno iz sledečih prometnih števil: dne 27. okt. Din 4,405.085.32 Curih - London; dne 28. okt. Din 4,035.833.01 London-Praga, dne 29. okt. Din 7,198.484.68 Praga-Newyork; dne 30. okt. Din 1,223.000.14 London-Wien; dne 31. okt. Din 3,032.180.93 London-Italija.

Temeljem navedenih podatkov je bil na sredinem borznem sestanku dosežen največji, na četrtkovem (dne 30. okt.) pa najmanjši dnevni devizni promet. V pogledu višine tekom preteklega tedna doseženega prometa zavzema prvo mesto London s 5.818 milij. Din, to pa radi znatne tečajne oscilacije. Kajti največ je bilo zaklučenega ob najvišjih tečajih (274.36 in 274.31 z dne 27. in 31. m. m.), dokaj manje pa ob najnižjem tečaju (274.25), ki je bil dosežen na sredinem borznem sestanku. Za tem sledita po velikosti prometa Praga s 4.139 milij. Din in Trst s 3.028 milij. Din in sicer je bilo prvomenjene devize nabavljene največ po 167.51 in 167.46 (z dne 28. in 29. m. m.), torej po najvišjih v toku zadnjega tedna beleženih tečajih, nasprotno pa je bilo v Italiji največ zaključkov perfekturnih po tečaju 295.35 (z dne 31. in deloma tudi 27. m. m.). Dalje so na vrstnem redu Curih s 2.599 milij. Din, Newyork s 2.018 milij. Din in Dunaj s 1.451 milij. Din; toda v pogledu tečajev pa sta Dunaj in Newyork od ponedeljka (27. m. m.) na petek (31. m. m.) za malenkost popustila in sicer prvi od 7.9618 na 7.9590, drugi pa od 56.355 na 56.35, dočim je bil Curih trgovan dosledno na bazi 1095.90. Tokrat je bil povsem majhen promet v Berlinu (za 0.369 milij. dinarjev) nalik Parizu (za 0.349 milij. dinarjev) in sta obe devizi v pogledu tečajev skozi vse borzne dneve pretečenega tedna popuščali ter notirali dne 27. oziroma 31. m. m. 13.46—13.455 odnosno 221.57—221.54. Poleg navedenih deviz je bila zaključena še malenkost Amsterdama in Budimpešte. S padajočo tendenco je beležil tudi Bruselj (od 7.8717 na 7.8708); notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Je še vedno skrajno zanemarjeno. Sicer je došlo 31. m. m. do zaključka v Kranjski industrijski družbi po Din 300.— in istega dne tudi do zaključka v delnicah Jadransko-Podunavske banke po 32.— Din (s tekočim kuponom) na temelju

prostovoljne javne dražbe, ali kakega večjega prometa v efektih že dolgo nismo mogli zabeležiti.

V pogledu efektnih tečajev je omeniti Prvo hrvatsko štedionico, ki notira od 28. m. m. dalje po 930 za denar in pa »Split« anonimna družba za cement Portland, ki beleži tudi od tega dne dalje Din 400.— za blago.

Blairovo 8% posojilo je bilo nudeno po 93.— dne 27., 28. in 30. m. m., po 93.50 dne 29. m. m. ter po 92.— dne 31. m. m., dočim je bilo 7% nudeno ob istih dnevih po 83.—, 82.50 in končno po 82.—.

Tendenca in zanimanje sta bila skozi ves minuli teden brezprimerno mlačna.

Lesno tržišče.

Stagnacija na lesnem trgu traja dalje in vsi znaki kažejo, da ni nikakršnih izgledov, da bi se situacija v doglednem času izboljšala. Odločilni faktorji so mnenja, da ruski dumping sicer ne bo stalno vplival na popolni zastoj na lesnem trgu, vendar pa kriza traja še lahko precej časa. Kakor se čuje, hočejo lesni industrijalci in trgovci potom sestankov in anket najti način, kako bi se mogla uspešno zmanjšati, oziroma olajšati kriza v lesni industriji. Zeleti bi bilo, da merodajni faktorji tudi v tarifnem pogledu upoštevajo vladajoče gospodarske prilike in dovolijo lesni industriji olajšave.

Promet na tukajšnji borzi je minimalen. Zaključilo se je 5 vagonov meterskih drv, 1 vagon rezanih drv, 1 vagon klad ter 1 vagon tramov.

Povpraševanja:

1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov preko železniških predorov, 6 m dolžina, ca. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, navadna kvaliteta samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelija z navedbo dobavnega roka.

Smrekove letvice, 12/24 mm, samo v dolžini 4 m, 1 vagon, blago mora biti ostrorobo, prirezane glave, očejeno, suho, vezane v svednje po 50 komadov. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Jesenovina: hlodi, gladki od 35 do 50 cm srednjega premera, v dolžinah 2, 2.10, 2.20 in 2.30 m in plohi prima 90 in 100 mm, 30x95 mm, 60x95, 95x95 mm v dolžinah, kakor zgoraj. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Bel gaber: krlički, 32 cm dolžine ali mnogokratniki (64, 96 cm itd.) s premerom 25 cm, kateri so lahko razklani v 2 komada. Roba mora biti brez grč. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Jelove škrete 14 mm ca. 60 m³, 4 m, od 17 do 22 cm, odnosno od 23 cm naprej. — Cena franko vagon nakladalna postaja. — Izključene so črne grče in preveč grčasti komadi.

30 m³ javorjevih plohov, debelina 33 mm z predpisano nadmero. Dolžina od 2.20 m naprej, debeline 1/4 cl (33 mm), blago zdravo, nežamano, seveda mora biti popolnoma brez grč in sra ter zdravo in belo. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja. Več vagonov debelih in dolgih bordonalov z navedbo cene, franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino bukovih hlodov, dolžine od 2.20 do 4.40 m s srednjim premerom od 30 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon smrekovih kratkih 25 mm debeline, teža m³ ne sme presegati 500 kg, blago je lahko kratko samo 0.50 m ali 1 m. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna 3 do 4 vagona desk, smreka, jelka, polnih, 19 mm debeline, 1 vagon 24 mm debeline. Širinska medija 26/27 cm, po možnosti sama smreka — lahko konično. I., II. kvalitete, eventual. lep monta. Franko meja Postojna. Večje količine smrekovih krličkov za izdelavo lesovine (Holzwolle). Najmanjši premer 10 cm brez skorje, od 40 cm dolžine naprej, medtem, ko so komadi od 60, 70 in 110 cm izključeni. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi parketi: 500 m³ v sledečih merah: 350x55; 350x62; 400x55; 400x62 ali 65 mm. Roba svetla, dobre in fine fibre. Za vsako dimenzijo se rabi dva vzorca. Cena franko Sušak pristanišče.

100 kom. tramov 19/24 cm 6 m. — Cena Sušak pristanišče.

1 vagon smrekovih desk I., II., 1/2 vagona 18 mm in 2 1/2 24 mm, lahko konično, medija 24/25 cm, 16 cm naprej, 4 m, franko vagon italijanska meja.

Beli gaber, okrogel od 1 m naprej, od 15 cm premera naprej, odnosno beli gaber, rezan, neobrobljen. Cena franko meja.

Vsako množino testonov I., II., III. monte, IV. in testate. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Veletrgovina
A. Šarabon
 v Ljubljani
 priporoča
špecerijsko blago
 raznovrstno žganje, moko in
 deželne pridelke, raznovrstno
 rudninsko vodo.
 Lastna pražarna za kavo in
 mlin za dišave z električnim
 obratom.
 Ceniki na razpolago.
 Telefon št. 2666.

Obrobljena bukovina I., II., z malo lepe III. od 14 cm naprej, od 2 do 5 m dolžine, večinoma 4 do 5 m: 7 m³ 50 mm, 2 m³ 60 mm, 3 m³ 70 mm, 4 m³ 80 mm. Suho. — Franko italijanska meja.

200 m³ jamskega lesa (bor), dolžina 2, 2-50, 3, 3-50 in 4 m, srednji premer v vrhu od 12/17 cm.

220 m³ jamskega lesa (bor), debelina na spodnjem koncu od 20—30 cm, sestavljeno kot sledi: 200 komadov po 8 m dolžine, 400 komadov po 6 m dolžine, 200 komadov po 2-50 m dolžine, blago mora biti zdravo, obeleženo, ravno, po možnosti suho. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Smrekove deske: I., II., III., dolžina 44 m, debeline 12, 18, 24, 28, 33, 38, 48 mm, blago paralelno rezano, pravokotno očeljeno, depo, suho. Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

Bukovi pragovi, rezani ali tesani na živ rob. Dimenzije so sledeče: Dolžina 2-20 ali 2-60 m, širina 27, 28, 29 cm, debelina 16, 17, 18 cm. Rabi se tudi škart pragove (bukove) po uzelnih dimenzijah. Cena naj se glasi franko vagon meja ali Sušak pristanišče.

Hrastove remeljne, ostrorobe, prima, brez srea in grč. Debelina 50x50 mm, dolžina 0-48 m ali mnogokratniki; debelina 80x80 mm, dolžina po želji prodajalca. Cena za m³ franko vagon meja via Postojna tranzit.

Hrastove hlode, I., II., enotna dolžina, 2-30, premer na sredi od 19 do 31 cm. — Vsaka množina v letu 1931. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon hrastovih plohov, obrobjenih, I., II. (za izdelavo sodov) od 40 mm debeline naprej. Cena naj se glasi franko vagon meja tranzit.

Ponudbe:

Ca. 200—220 m³ borovih brzojavnih drog, dolžine od 8—12 m, z nekaj komadi 6-50 m. Debelina v vrhu od 11—16 cm. — Blago je napol suho. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

1 vagon desk, sama smreka, lepo belo blago, z medijo 22 cm. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Hrastovi plohi: ca. 30 m³ obrobjenih plohov, debeline 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120 mm; 50 m³ neobrobjenih plohov, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, največ je od 60 do 90 mm. Dolžina od 2-50 m, nekaj od 2 m naprej. — Blago je staro 3 leta I., II., III. monte. — Cena se glasi franko vagon meja Postojna ali pa franko vagon nakladalna postaja.

Ca. 60 m³ škuret, 14 mm, popolnoma suhe. Cena franko vagon meja Postojna.

Ljubljanska borza

Tečaj 5 novembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-74
Berlin 1 M	13-44	13-47
Bruselj 1 belga	—	7-8735
Budimpešta 1 pengö	—	9-885
Curij 100 fr.	—	1095-90
Dunaj 1 šiling	7-944	7-974
London 1 funt	273-93	274-73
Newyork 1 dolar	56-28	56-48
Pariz 100 fr.	220-65	222-65
Praga 100 kron	167-06	167-86
Trst 100 lir	294-45	296-45

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 20. novembra ponudbe glede dobave 900 kg zakovic, 1000 kg dynamo-olja, električnega instalacijskega materiala in 2000 kg žebeljev, do 21. novembra t. l. pa glede dobave strokovnih knjig in vijakov z maticami. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 21. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave krovne lepenke, asfalta in katrana; dne 20. novembra t. l. pa pri Primorski Direkciji pošte in telegrafa v Splitu glede dobave 500 parov čevljev. (Oglašta sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih direkcijah.) Dne 13. in 15. novembra t. l. ter dne 11. in 13. decembra t. l. se bodo vršile pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalne licitacije glede dobave raznega lekarnarskega materiala. (Oglašta je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. novembra t. l. ponudbe glede dobave 8000 kg pisane bombaževine za čiščenje in 800 kg pisanih cunj; do dne 14. novembra t. l. pa glede dobave 300 komadov lopat za premog. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500.000 komadov transparentnih trakov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave; do 27. novembra t. l. pa glede dobave žice. — Direkcija državne železarne Vreš sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg bencina za pogon motorja na lokomotivi. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 24. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 m cevi iz litega železa. — Vršile se bodo naslednje ofertalne lici-

tacije: Dne 22. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave železnega materiala; dne 29. novembra t. l. pa glede izmenjave železnih konstrukcij na progi Vinkovci-Brod; dne 26. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave jeklenih vrvi, 2450 komadov smolnatih bakelj in 4300 kg karbida. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 25. novembra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 5000 komadov umetnega strešnega škrlja; dne 27. novembra t. l. pa pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za gradbe v Beogradu glede dobave rezervnih avtomobilskih delov. (Oglašta sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih oddelkih.) — Dne 27. novembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 175 komadov šotorov. (Oglašta je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem skladišču.)

Oddaja zakupa buffeta na postaji Koprivnica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 29. novembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. — (Oglašta je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja polsvilenih trakov se bo vršila dne 24. novembra t. l. pri Glavni Subotički Carinarnici I. Reda v Subotici. (Oglašta je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Tržna poročila

Mariborski sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 12 konj, 8 bikov, 88 volov, 440 krav in 17 telet, skupaj 565 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 28. oktobra t. l. so bile sledeče: (za 1 kg žive teže): debeli voli Din 8—9, poldebili voli 6-25 do 8, plemenski voli 6—6-50, biki za klanje 7—8, glavne krave debele 6-50 do 7, plemenske krave 5—5-50, krave za klobasarje 3—4-50, molzne krave 6-25—6-50, breje krave 6-50—6-75, mlada živina 8-25—10, teleta 12. Prodanih je bilo 265 kom. — Mesne cene: (za 1 kg): volovsko meso I. vrste Din 18 do 20, II. vrste 16—18, meso od bikov, krav telic 14—16, teleče meso I. vrste 24—35, II. vrste 16—20, svinjsko meso sveže 15—27.

Cene bombaža so začele rasti. Nekako od 20. oktobra dalje je nastala na ameriškem bombaževem trgu popolna sprememba v tendenci ter so cene dnevno in stalno rasle. V desetih dneh je znašalo naraščanje 100 točk ali 10 odstotkov. Vzhodnoindijski bombaž je pa dosegel svojo najglobljo točko že v juniju in je danes tudi ca. 10 odstotkov nad najnižjimi tečaji. Iz vsega tega bi se dalo sklepati, da je bombaž svojo najglobljo depresijo že prekoračil. Ker

znašajo produkcijski stroški za ameriški bombaž 16 do 17 cents, je treba računati z veliko arealno redukcijo, če bodo šle cene bistveno niže. Sploh je pa opaziti v zadnjih tednih po vsem svetu naladne znake v kupčiji s tekstilnim blagom in je nastopilo vobče mirnejše in konservativnejše presojanje položaja. Tako bi se vsaj na enem polju svetovnega gospodarstva pokazalo zboljšanje in bi se odprli boljši izgledi za bodočnost.

Znižanje cen aluminija. Pred kratkim smo pisali, da se bo padec cen v surovih kovinah moral poznati prej ali slej tudi na trgu aluminija. Ta napoved je sedaj potrjena z znižanjem cen aluminija od 95 na 85 funtov, ki ga je sklenil aluminijev kartel in ki smo ga objavili tudi v »Po svetuc«. Seveda je pa še vprašanje, če je znižanje cene aluminija s tem tudi že zaključeno. Dočim sta namreč baker in cin danes ca. 25 odstotkov in cink skoraj 35 odstotkov pod povprečnostjo zadnjih petih predvojnih let, se giblje cena aluminija še zmeraj skoraj za 30 odstotkov nad predvojno višino. Notacije za druge kovine so bile v teku zadnjega leta opetovano znižane, dočim je ostala-evropska cena aluminija od maja 1928 dalje stabilna in se je šele sedaj znižala za 10 funtov.

Vzroki za pocenitev tičijo prav tako kot pri drugih kovinah v **nadprodukciji**. Svetovna produkcija preteklega leta je s svojimi 264.000 tonami prekoracila povprečno produkcijo zadnjih predvojnih let za 433 odstotkov! Čeprav se je tudi poraba aluminija bistveno pomnožila, se sedanja produkcija vseeno ne more razmerno prodati. Pride k temu še, da posamezne države z osnovanjem novih industrij zmeraj bolj forcirajo produkcijo aluminija in da bo le-ta po ameriških računih dosegla leta 1938 že ca. 450.000 ton. Ker se more to zvišanje izvesti le polagoma, je pričakovati, da se bodo tudi cene polagoma nadalje znižale. Obratno se pa zdi, da se doseđanja pocenitev surovega aluminija pri fabrikatih najbrž ne bo poznala. Ko je bila leta 1928 cena aluminija znižana za 20 odstotkov, so ostale cene za aluminijeve izdelke nespremenjene, čeprav so se v preteku zadnjih dveh let pod pritiskom gospodarskih razmer drugi fabrikati pocenili za ca. 20 odstotkov. Ker so se pa medtem podražili razni faktorji lastnih stroškov, je komaj pričakovati, da bodo cene fabrikatov odslej naprej še nadalje padle.

Rekordni pridelek pšenice v Avstraliji. Avstralska vlada priobča pravkar cenitev o letošnjem pšeničnem pridelku. Neprestano množenje s pšenico obdelane zemlje je dvignilo ta obseg že nad sedem milijonov hektarov proti 5,170.000 ha v povprečnosti zadnjih petih let. Če bo vreme nadalje ugodno, bo pridelek tak, kakršen ni bil še nikoli. Napram lanskim 34-4 milijonom met. stotov se ceni letošnji pridelek na 54-5 milijonov stotov. Največji dosedanj avstralski pšenični pridelek je znašal 44-8 mil. stotov, in sicer leta 1924.

SPEDIJSKO PODJETJE
R. RANZINGER
 LJUBLJANA
 Telefon št. 20-60
 prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobil

KUVERTA
 DRUŽBA Z O. Z.
 Tvornica kuvert in konfekcija papirja
 LJUBLJANA
 Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA
 Gregorčičeva ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, štatute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI

VINOCET
 tovarna
 vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
 nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
 Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Pisarna:
 Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
 Zahtevajte ponudbo!

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!